

Научно здружение на ендокринолози
и дијабетолози на Македонија

Scientific association of endocrinologists
and diabetologists of Macedonia

Универзитетска клиника за ендокринологија, дијабетес
и метаболички нарушувања,
Медицински Факултет,
Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје

University Clinic of Endocrinology, Diabetes
and Metabolic Disorders,
Medical Faculty,
University "Ss Cyril and Methodius" - Skopje

КНИГА НА АПСТРАКТИ ABSTRACT BOOK

ОХРИД 10-13.05 2018 OHRID 10-13.05 2018

**TH MACEDONIAN CONGRESS OF ENDOCRINOLOGY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION**
**RD DIABETES DAYS IN MACEDONIA
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION**

Петти Македонски конгрес по ендокринологија со меѓународно учество

Трети дијабетолошки денови во Македонија со меѓународно учество

a consequence of previous brain injury. ES syndrome is characterized by variable clinical manifestations. Therefore, patients with ES should be subjected to endocrinological, neurological and ophthalmological evaluation.

Key words: empty sella, hypopituitarism, sella turcica

11

ЕВАЛУАЦИЈА НА РИЗИК ФАКТОРИТЕ ЗА ОСТЕОПОРОЗА КАЈ ПОСТМЕНОПАУЗНИ ЖЕНИ НА ИБАНДРОНАТЕН ТРЕТМАН

И. Младеновска Стојкоска, С. Шубеска-Стратрова, С. Мишевска Јовановска, С. Марковиќ Темелкова, И. Битовска, К. Адамова, М. Геразова

Универзитетска Клиника за ендокринологија, дијабетес и метаболички нарушувања, Скопје, Македонија

Вовед: Цел на трудот беше да се евалуираат ризик факторите за остеопороза кај постменопаузни жени со остеопороза на третман со Ибандронска киселина.

Материјал и методи: Испитани беа 22 постменопаузни жени третирани со ампуларна терапија со Ибандронска киселина. Проценети беа ризик факторите за остеопороза и БМИ, вредностите на јонизиран калциум (iCa), РТН, витамин Д, HbA_{1c}, BMD и BMC (g/cm²) на рбет и колк.

Резултати: Сите испитанички имале контраиндикации за орален бифосфонатен третман. Тие имаа просечни вредности

на BMI $25.57 \pm 4.8 \text{ kg/m}^2$, ниедна $< 19 \text{ kg/m}^2$. Просечна возраст на испитаничките е 64.89 ± 7.06 години, сите > 45 години. Просечна менопауза на 45.13 ± 5.89 год, 53.75% пред 45 годишна возраст и 21.43% имале овариектомија. Фрактура имале 31.03% од испитаничките со просечна возраст 67.44 ± 5.2 год. Поголемо намалување на телесната висина од 3 см имале 57.89% од пациентките и 14.29% примале кортикотерапија. Ниедна не конзумирала алкохол, 34.48% пушеле цигари умерено најмого 1 кутија на ден. Физичка активност помала од 30 мин имале 39.29% од испитаничките, 22.22% се сончале помалку од 10 мин/ден. НТА имале 73% и ДМ тип 2 во 50%, само две биле на инсулин, со добра гликорегулација, просечен HbA_{1c} бил $6.33 \pm 1.29\%$. Остеопорозата просечно откриена пред 7.09 ± 4.33 год. Сите примале Sol Colecalciferol 3 капки дневно и калциумски препарат. Средните вредности на витамин D биле $32.85 \pm 11.57 \text{ ng/ml}$, средните вредности на iCa $1.2 \pm 0.29 \text{ mmol/l}$, средните вредности на РТН $58.64 \pm 21.98 \text{ pg/ml}$, L₁-L₄ средна BMC $0.86 \pm 0.08 \text{ gr/cm}^2$, L₁-L₄ T скор -2.64 ± 0.71 , L₁-L₄ $84.55 \pm 7.51\%$ и на левиот колк вкупно -1.72 ± 1.02 , а на пациентите со фрактура -2.17 ± 1.07 . Десниот колк вкупно -2.18 ± 0.96 кај пациенти со фрактура, просечно за цела група -1.72 ± 0.93 T скор.

Заклучок: Постменопаузалните жени третирани со и.в. Ибандронат имаа неколку ризик фактори: постара возраст, рана менопауза, ДМ тип 2, артериска хипертензија, фрактура, помала висина, примале кортикотерапија, редуцирана физичка активност, не се сончаваат

и имаат ниска коскена содржина и дензитет.

Клучни зборови: остеопороза, ризик фактори, ибандронска киселина, третман.

EVALUATION OF THE OSTEOPOROSIS RISK FACTORS IN POSTMENOPAUSAL WOMEN ON IBANDRONIC ACID TREATMENT

I. Mladenovska Stojkoska, S. Shubeska Stratrova, S. Mishevska Jovanovska, S. Markovik Temelkova, I. Bitovska, K. Adamova, M. Gerazova

University Clinic of endocrinology, diabetes and metabolic disorders, Skopje, Macedonia

Introduction: The aim of this study was to evaluate the risk factors for osteoporosis in postmenopausal women with osteoporosis treated with ibandronic acid.

Materials and methods: Examinees were 22 postmenopausal women with ibandronic acid ampular treatment for osteoporosis. Risk factors for osteoporosis were evaluated as well as ionized Ca (iCa), PTH, vitamin D (D), HBA_{1c}, and spine and hip BMD and BMC (g/cm²).

Results: All examinees had contraindications for oral bisphosphonate treatment. They had mean BMI values 25.57±4.8kg/m², no one <19kg/m². Mean age was 64.89±7.06 yr., all >45 years. Mean menopause on age of 45.13±5.89yr, 53.75% before the age of 45yr. and 21.43% had ovariectomy. Fracture had 31.03% of the examinees with mean age of 67.44±5.2yr. A greater reduction in body height than

3cm had 57.89% of patients, and 14.29% received corticotherapy. No one consumed alcohol, 34.48% smoked moderately up to 1 box per day.

Physical activity for less than 30 minutes was in 39.29% of subjects, 22.22% had sunbathing less than 10 min/day, HTA had 73% and DM type 2 50%, only two were on insulin with good glyco-regulation. Average mean HBA_{1c} was 6.33±1.29%. Osteoporosis was generally detected before 7.09±4.33 years. All of them received Sol Colecalciferol 3 gutts a day and calcium preparation. Mean D levels were 32.85±11.57 ng/ml, mean iCa levels were 1.2±0.29mmol/l, mean PTH levels were 58.6 4±21.98 pg/ml, L₁-L₄ was 84.55±7.51%. L₁-L₄ mean BMC 0.86±0.08 gr/cm², L₁-L₄ T score -2.64±0.71 and left hip total -1.72±1.02, and in patients with fracture -2.17±1.07. Right hip total -2.18±0.96 in patients with fracture, mean value for the whole group -1.72 ± 0.93.

Conclusion: Postmenopausal women treated with i.v. ibandronate had several risk factor, older age, early menopause, DM type 2, arterial hypertension, fracture, lower height, corticotreatment, reduced physical activity, no sunbathing, lower BMC and BMD.

Key words: osteoporosis, risk factors, ibandronic acid, treatment